

मेधादक्षिणामूर्ति सहस्रनामस्तोत्र एवं नामावली

श्रीः

अस्य श्री मेधादक्षिणामूर्तिसहस्रनामस्तोत्रस्य

ब्रह्मा ऋषिः । गायत्री छन्दः । दक्षिणामूर्तिर्देवताया ।

ॐ बीजम् । स्वाहा शक्तिः । नमः कीलकम् ।

मेधादक्षिणामूर्तिप्रसादसिद्ध्यर्थे जपे विनियोगः ।

ह्राम् इत्यादिना अङ्ग न्यासः ।

ध्यानम् ।

सिद्धितोयनिधेर्मध्ये रत्नग्रीवे मनोरमे ।

कदम्बनिकामध्ये श्रीमद्वटतरोरधः ॥ १ ॥

आसीनमाद्यं पुरुषमादिमध्यास्तवर्जितम् ।

शुद्धस्फटिकगोम्फीरशरं पूर्णन्दुशेखरम् ॥ २ ॥

दक्षिणे चाम्फमालां च बहिः वै वामहस्तके ।

जटामगुलसंगलग्नीताम्शुकरमण्डितम् ॥ ३ ॥

नागहारधरं चारुकञ्कणैः कटिसूत्रकैः ।

विराजमानवृषभं व्याघ्रचर्माश्वरावृतम् ॥ ४ ॥

चिन्तामणिमहावृन्दैः कल्लकैः कामधेनुभिः ।

चतुष्ष्टिकलाविद्यामूर्तिभिः श्रुतिमन्त्रकैः ॥ ५ ॥

रत्नसिंहासने साधुद्वीपिचर्मसमायुतम् ।

तत्राष्टदलपद्मस्य कर्णिकायां सुशोभने ॥ ६ ॥

वीरासने समामीनं लम्बदम्बपदांबुजम् ।

ज्जानमुद्रां पुस्तकं च वराभीतिधरं हरम् ॥ ७ ॥

पादमूलसमाक्रान्तमहापद्मारवैभवम् ।

रुद्राङ्गमालाभरणभूषितं भूतिभासुरम् ॥ ८ ॥

गजचर्मोत्तरीयं च मन्दस्मितमुखाम्बुजम् ।

सिद्धबुद्धैर्योगिबुद्धैर्मुनिबुद्धैर्निषेवितम् ॥ ९ ॥

आराध्यमानवृषभं अग्नीन्दुरविलोचनम् ।

पूरयन्तं कृपादृष्ट्या पुमर्थानाश्रिते जने ॥ १० ॥

एवं विभावयेदीशं सर्वविद्याकलानिधिम् ॥ ११ ॥

लं इत्यादिना पञ्चोपचाराः ॥

देवदेवो महादेवो देवानामपि देशिकः ।

दम्बिणामूर्तिरीशानो दयापूरितदिङ्मुखः ॥ १ ॥

कैलासशिखरोत्तुङ्ग-कमनीयनिजाकृतिः ।

वटद्रुमतटीदिव्यकनकासनसंस्थितः ॥ २ ॥

कटीतटपटीभूतकरिचमोद्भ्रलकृतिः ।

पाटीरापापुराकारपरिपूर्णसुधाधिपः । ७ ॥

जपाकोटीरघटितसुधाकरसुधाप्लुतः ।

पश्याल्ललाटसुभगसुन्दरभ्रुविलासवान् ॥ ४ ॥

कटाक्षसरणीनिर्यङ्करुणापूर्णलोचनः ।

कर्णालोलतटिद्वर्णकुण्डलोज्ज्वलगण्डभ्रुः ॥ ५ ॥

तिलप्रसूनसंकाशनासिकापुटभासुरः ।

मन्दस्मितस्फुरन्मुक्कमहनीयमुखाम्बुजः ॥ ७ ॥

कुन्दकुञ्जलसंस्पर्धिसुपञ्जकृतिविराजितः ।

सिन्दूरारुणसुम्निष्ककामलाधरपल्लवः ॥ ९ ॥

शङ्खाटोपगलदिव्यगळवैभवमङ्गुलः ।

करकन्दलितङ्गानमुद्रारुद्राक्षमालिकः ॥ ८ ॥

अन्यहस्ततलन्यस्तवीणापुस्तोल्लसद्वपुः ।

विशालरुचिरोरुक्कबलिमङ्गपल्लवोदरः ॥ ९ ॥

बृहत्कटिनि तं वाच्यः पीवरोरुद्वयाश्रितः ।

जङ्घाविजिततूणीरसुङ्गागुल्फयुगोद्ध्रलः ॥ १० ॥

मृदुपाटलपादाङ्गशुचन्द्राभनखदीधितिः ।

अपसव्योरुविन्यस्तसव्यपादसरोरुहः ॥ ११ ॥

घोरापस्मारनिम्बिपुधीरदम्बपदाम्बुजः ।

सनकादिमुनिधेयः सर्वाभरणभूषितः ॥ १२ ॥

दिव्यचन्दनलिपुङ्गाङ्गशुचिरुहासपरिष्कृतः ।

कर्पूरधबलाकारः कन्दर्पशतसुन्दरः ॥ १३ ॥

कात्यायनीप्रेमनिधिः करुणारसवारीधिः ।

कामितार्थप्रदः श्रीमङ्कमलाबल्लभप्रियः ॥ १४ ॥

कटाक्षिताब्जविज्ञानः कैवल्यानन्दकन्दलः ।

मन्दहाससमानेन्दुः हिनाङ्गानतमस्तुतिः ॥ १५ ॥

संसारानलसंतपुजनतामृतसागरः ।

गङ्गीरहदयास्तोजनभोमणिनिभाकृतिः ॥ १६ ॥

निशाकरकराकारवशीकृतजगप्रयः ।

तापसाराध्यापादाङ्गुष्ठरुगानन्दविग्रहः ॥ १९ ॥

भूतिभूषितसर्वाङ्गो भूताधिपतिरीश्वरः ।

वदनेन्दुस्मितज्योत्स्नानिलीनत्रिपुराकृतिः ॥ १८ ॥

तापत्रयतमोभानुः पापारण्यदवानलः ।

संसारसागरोद्धर्ता हंसाग्र्योपास्यविग्रहः ॥ १९ ॥

ललाटहृतभुन्दङ्गमनोभवशुभाकृतिः ।

तुच्छीकृतजगज्जालसुषारकरशीतलः ॥ २० ॥

अस्तंगतसमस्तैच्छो निस्तुलानन्दमन्त्रः ।

धीरोदात्तगुणाधार उदारवरवैभवः ॥ २१ ॥

अपारकरुणामूर्तिरञ्जानध्वान्तभास्करः ।

भक्तमानसहंसाग्र्यभवामयभिषक्तमः ॥ २२ ॥

योगीन्द्रपूज्यापादाङ्गो योगपट्टोल्लसत्कटिः ।

शुद्धस्फटिकसंकाशो वद्धपन्नगभूषणः ॥ २३ ॥

नानामुनिसमाकीर्णो नासाग्रन्यस्तलोचनः ।

वेदमूर्धैकसंवेद्यो नादध्यानपरायणः ॥ २४ ॥

धराधरेन्दुरानन्दसन्दोहरससागरः ।

द्वैतवृन्दविमोहान्ध्यापरकृतद्गङ्गतः ॥ २५ ॥

प्रत्यगात्मा परंज्योतिः पुराणः परमेश्वरः ।

प्रपञ्चोपशमः प्राञ्जः पुण्यकीर्तिः पुरातनः ॥ २६ ॥

सर्वाधिष्ठानसन्नात्रस्वात्त्वबन्धहरो हरः ।

सर्वप्रेमनिजाहासः सर्वानुग्रहकृत् शिवः ॥ २७ ॥

सर्वेन्द्रियगुणाभासः सर्वभूतगुणाश्रयः ।

सच्चिदानन्दपूर्णात्मा स्रष्टे महिम्नि प्रतिष्ठितः ॥ २८ ॥

सर्वभूतान्तरस्साम्नी सर्वञ्जस्सर्वकामदः ।

सनकादिमहायोगिसमाराधितपादकः ॥ २९ ॥

आदिदेवो दयासिन्धुः शिक्षितासुरविग्रहः ।

यस्मिन्किन्नरगन्धर्वसुयमानात्त्ववैभवः ॥ ३० ॥

ब्रह्मादिदेवविनुतो योगमायानियोजकः ।

शिवयोगी शिवानन्दः शिवभक्तसमुद्धरः ॥ ३१ ॥

वेदान्तसारसन्दोहः सर्वसत्त्वबलम्बनः ।

वटमूलाश्रयो वाग्मी मान्यो मलयजप्रियः ॥ ७२ ॥

सुशीलो वाङ्मिथुतार्थज्ञः प्रसन्नवदनेक्षणः ॥

नृङ्गीतकलाभिज्ञः कर्मवित् कर्ममोचकः ॥ ७३ ॥

कर्मसाक्षी कर्ममयः कर्मणां च फलप्रदः ।

ज्ञानदाता सदाचारः सर्वोपद्रवमोचकः ॥ ७४ ॥

अनाथनाथो भगवानाश्रितामरपादपः ।

वरप्रदः प्रकाशात्मा सर्वभूतहिते रतः ॥ ७५ ॥

व्याघ्रचर्मासनासीन आदिकर्ता महेश्वरः ।

सूबिक्रमः सर्वगतो विशिष्टजनवत्सलः ॥ ७६ ॥

चिन्ताशोकप्रशमनो जगदानन्दकारकः ।

रश्मिमान् भुवनेशश्च देवासुरसूपूजितः ॥ ७७ ॥

मृत्युङ्गयो व्योमकेशः षट्त्रिंशत्सङ्ग्रहः ।

अङ्गातसम्भवो भिष्कुरद्वितीयो दिगम्बरः ॥ ७८ ॥

समस्तदेवतामूर्तिः सोमसूर्याग्निलोचनः ।

सर्वसाम्राज्यानिपुणो धर्ममार्गप्रवर्तकः ॥ ७९ ॥

बिश्वधकः पशुपतिः पशुपाशविमोचकः ।

अष्टमूर्तिदीप्तमूर्तिः नामोच्चारणमुक्तिदः ॥ ४० ॥

सहस्रादित्यसङ्काशः सदाषोडशवार्षिकः ।

दिव्यकेलीसमायुक्ता दिव्यमाल्याम्बरवृतः ॥ ४१ ॥

अनर्घरत्नसंपूर्णो मल्लिककुसुमप्रियः ।

तप्तचामीकराकारो जितदावानलकृतिः ॥ ४२ ॥

निरङ्गुनो निर्विकारो निजावासो निराकृतिः ।

जगद्गुरुर्जगत्कर्ता जगदीशो जगत्पतिः ॥ ४३ ॥

कामहन्ता काममूर्तिः कल्याणवृषवाहनः ।

गङ्गाधरो महादेवो दीनबन्धविमोचकः ॥ ४४ ॥

धूर्जटिः खण्डपरशुः सद्गुणो गिरिजासखः ।

अव्यायो भूतसेनेशः पापघ्नः पुण्यदायकः ॥ ४५ ॥

उपदेष्टा दृढप्रज्ञो रुद्रो रोगविनाशनः ।

नित्यानन्दो निराधारो हरो देवशिखामणिः ॥ ४६ ॥

प्रणतातिहरः सोमः सान्द्रानन्दो महामतिः ।

आश्चर्यवैभवो देवः संसारार्णवतारकः ॥ ४७ ॥

यज्जेशो राजराजेशो भस्मरुद्राक्षलाङ्गुनः ।

अनन्तस्तारकः स्थाणुः सर्वविद्येश्वरो हरिः ॥ ४८ ॥

विश्वरूपो विरूपाम्फः प्रभुः परिवृढो दृढः ।

भव्यो जितारिषद्वर्गो महोदारो विषाशनः ॥ ४९ ॥

सुक्रीतिरादिपुरुषो जरामरणवर्जितः ।

प्रमाणभूतो दुर्जेयः पुण्यः परपुरङ्गुयः ॥ ५० ॥

गुणकारो गुणश्रेष्ठः सच्चिदानन्दविग्रहः ।

सुखदः कारणं कर्ता भवबन्धविमोचकः ॥ ५१ ॥

अनिर्विण्णो गुणग्राही निष्कलङ्कः कलङ्कहा ।

पुरुषः शाश्वतो योगी व्यञ्जाव्यञ्जः सनातनः ॥ ५२ ॥

चराचरात्मा सूक्ष्मात्मा विश्वकर्मा तमोऽपहृत् ।

भुजङ्गभूषणो भर्गस्तरुणः करुणालयः ॥ ५३ ॥

अग्निमादिगुणोपेतो लोकवश्याविधायकः ।

योगपट्टधरो मुक्तो मुक्तानां परमा गतिः ॥ ५४ ॥

गुरुरूपधरः श्रीमत्परमानन्दसागरः ।

सहस्रबालः सर्वेशः सहस्रावयवाहितः ॥ ५५ ॥

सहस्रमूर्धा सर्वात्मा सहस्राक्षः सहस्रपात् ।

निराभासः सूक्ष्मतनुहृदि ज्ञातः परात्परः ॥ ५६ ॥

सर्वात्तुगः सर्वसाम्नी निःसङ्गा निरूपद्रवः ।

निष्कलः सकलाध्यक्षिचिन्मयस्तमसः परः ॥ ५७ ॥

ज्ञानवैराग्यसंपन्नो योगानन्दमयः शिवः ।

शाश्वतेश्वर्यसम्पूर्णो महायोगीश्वरेश्वरः ॥ ५८ ॥

सहस्रशक्तिसंयुक्तः पुण्यकायो दूरासदः ।

तारकरह्मसंपूर्णस्तपस्विजनसंवृतः ॥ ५९ ॥

विधीन्द्रामरसंपूज्यो ज्योतिष्मां ज्योतिरुत्तमः ।

निरक्षरो निरालम्बः स्वात्मारामो विकर्तनः ॥ ६० ॥

निरवद्यो निरातङ्का भीमो भीमपराक्रमः ।

वीरभद्रः पुरारातिर्जलन्धरशिरोहरः ॥ ६१ ॥

अन्धकासुरसंहर्ता भगनेत्रभिदद्भुतः ।

विश्वग्रामोऽधर्मशत्रुर्वह्निष्ठा नैकमन्त्रः ॥ ७२ ॥

अग्रेसरस्तीर्थभूतः सितभस्मावकुष्ठनः ।

अकुष्ठमेधाः श्रीकण्ठो वैकुष्ठपरमप्रियः ॥ ७३ ॥

ललाटोज्ज्वलनेत्राञ्जुष्मारकरशेखरः ।

गजासुरशिरसेहृता गङ्गाद्वीपसितमूर्धजः ॥ ७४ ॥

कल्याणचलकोदण्डः कमलापतिसायकः ।

वाराणशेवधितृणीरःसरोजासनसारथिः ॥ ७५ ॥

त्रयीतूरङ्गसङ्क्रान्ता वासुकिज्याविराजितः ।

रवीन्दुचरणाचारिधरारथविराजितः ॥ ७६ ॥

अय्यन्तप्रग्रहोदारचारुघण्टारवोज्ज्वलः ।

उत्तानपर्वलोमाट्यो लीलाविजितमन्त्रः ॥ ७७ ॥

जातुप्रपन्नजनताजीवनोपायनोऽसुकः ।

संसारार्णवनिर्मग्नसमुद्धरणपण्डितः ॥ ७८ ॥

मदद्विरदधिकारिगतिमङ्गुलवैभवः ।

मत्तकौकिलमाधुर्यरसनिर्भरगीर्गणः ॥ ७९ ॥

विद्याधरो विद्यकेशो मार्कण्डेयवरप्रदः ॥ ११ ॥

भैरवो भैरवीनाथः कामदः कमलासनः ।

वेदवेद्यः सुरानन्दो लसज्ज्यातिः प्रभाकरः ॥ १८ ॥

चूडामणिः सुराधीशो यजुर्गेयो हरिप्रियः ।

निर्लेपो नीतिमान् सूत्री श्रीहालाहलसुन्दरः ॥ १९ ॥

धर्मदम्भा महाराजःकिरीटी बन्दितो गुहः ।

माधवो यामिनीनाथः शम्भरः शवरीप्रियः ॥ ८० ॥

सङ्गीतवेत्ता लोकजः शान्तः कलशसंभवः ।

ब्रह्मण्यो वरदो नित्यः शूली गुरुवरुहः ॥ ८१ ॥

मार्ताण्डः पुण्डरीकाम्बा लोकायकविक्रमः ।

मुकुन्दार्ज्यो वैद्यनाथः पुरन्दरवरप्रदः ॥ ८२ ॥

भाषाविहीनो भाषाज्ज्ञो विद्येशो विघ्ननाशनः ।

किन्नरेशो बृहद्भानुः श्रीनिवासः कपालभृत् ॥ ८३ ॥

विजयो भूतभावज्ज्ञो भीमसेनो दिवाकरः ।

विश्वप्रियो वसिष्ठेशः सर्वमार्गप्रवर्तकः ॥ ८४ ॥

उषधीशो वामदेवो गोविन्दो नीललोहितः ।

षडर्धनयनः श्रीमन्महादेवो वृषध्वजः ॥ ८५ ॥

कर्पूरदीपिकालोलः कर्पूररसचर्चितः ।

अव्याजकरुणामूर्तिस्र्यागराजः ऋपाकरः ॥ ८६ ॥

आश्चर्यविग्रहः सूक्ष्मः सिद्धेशः स्वर्णभैरवः ।

देवराजः कृपासिन्धुरद्वयोहमितविक्रमः ॥ ८७ ॥

निर्भेदो नित्यसत्त्वस्था निर्योगक्षेम आत्मान् ।

निरपायो निरासङ्गो निःशब्दो निरुपाधिकः ॥ ८८ ॥

भवः सर्वेश्वरः स्वामी भवतीतिविभङ्गनः ।

दारिद्र्यतृणकृटाग्निदारितासुरसञ्जतिः ॥ ८९ ॥

मुञ्जितो मुदितोऽकुञ्जो धार्मिको भक्तवत्सलः ।

अभ्यासातिशयक्षेयस्त्रिमौलिः कलाधरः ॥ ९० ॥

महाबलो महावीर्यो विभूः श्रीशः शुभप्रदः ।

सिद्धः पुराणपुरुषो रणमण्डलभैरवः ॥ ९१ ॥

सद्योजातो वटारण्यवासी पुरुषबल्लभः ।

हरिकेशो महात्राता नीलग्रीवस्सुमङ्गलः ॥ १२ ॥

हिरण्यबाल्हीश्लङ्गांशुः कामेशः सोमविग्रहः ।

सर्वात्मा सर्वकर्ता च ताण्डवो मुण्डमालिकः ॥ १३ ॥

अग्रगण्यः सुगन्धारी देशिको वैदिकोत्तमः ।

प्रसन्नदेवो वागीशश्चित्तातिमिरभाकरः ॥ १४ ॥

गौरीपतिस्तुङ्गमौलिर्मथराजो महाकविः ।

श्रीधरस्सर्वसिद्धेशो विश्वनाथो दयानिधिः ॥ १५ ॥

अन्तर्मुखो बहिर्दृष्टिः सिद्धवेषमनोहरः ।

कृतिवासः कृपासिन्धुर्मन्त्रसिद्धो मतिप्रदः ॥ १६ ॥

महोङ्कष्टः पुण्यकरो जगत्साम्नी सदाशिवः ।

महाक्रतुर्महायज्ञा विश्वकर्मा तपोनिधिः ॥ १७ ॥

छन्दामयो महाज्ञानी सर्वज्ञो देववन्दितः ।

सार्वभौमस्सदानन्दः करुणामृतवारिधिः ॥ १८ ॥

कालकालः कलिध्वंसी जरामरणनाशकः ।

शितिकर्णश्चिदानन्दो योगिनीगणसेवितः ॥ १९ ॥

चण्डीशः शुकसंवेद्याः पुण्यश्लोकौ दिवस्पतिः ।

स्थायी सकलतद्वात्मा सदासेवकवर्धनः ॥ १०० ॥

रोहिताश्वः ऋमारुपी तपुचामीकरप्रभः ।

त्रियंबको वररुचिर्देवदेवश्चतुर्भुजः ॥ १०१ ॥

विश्वंभरो विचित्राङ्गो विधाता पुरशासनः ।

सुरह्यग्यो जगत्सामी रोहिताङ्गः शिवोत्तमः ॥ १०२ ॥

नङ्कत्रमालाभरणो मघवान् अघनासनः ।

विधिकर्ता विधानङ्गः प्रधानपुरुषेश्वरः ॥ १०३ ॥

चिन्तामणिः सुरगुरुर्धेयो नीराजनप्रियः ।

गोविन्दो राजराजेशो बहूपुष्पार्चनप्रियः ॥ १०४ ॥

सर्वानन्दो दयारुपी शैलजासुमनोहरः ।

सुबिक्रमः सर्वगतो हेतुसाधनवर्जितः ॥ १०५ ॥

वृषाङ्का रमणीयाङ्गः सदङ्घ्रिः सामपारगः ।

मन्त्रात्मा कोटिकन्दर्पसौन्दर्यसवारिधिः ॥ १०६ ॥

यज्जेशो यज्जपुरुषः सृष्टिस्थित्यन्तकारणम् ।

परहंसैकजिज्ञास्यः स्वप्रकाशस्वरूपवान् ॥ १०७ ॥

मुनिर्मुग्या देवर्मुग्या मृगहस्तो मृगेश्वरः ।

मृगेंद्रचर्मबसनो नरसिंहनिपातनः ॥ १०८ ॥

मुनिबन्द्या मुनिश्रेष्ठो मुनिबृन्दनिषेवितः ।

दृष्टमृत्युरदृष्टेहो मृत्युहा मृत्युपूजितः ॥ १०९ ॥

अव्याजोऽश्वुजजन्मादिकोटिकोटिसुपूजितः ।

लिङ्गमूर्तिरलिङ्गात्मा लिङ्गात्मा लिङ्गविग्रहः ॥ ११० ॥

यजुर्मूर्तिः साममूर्तिर्ऋतिमूर्तिर्वजितः ।

विश्वेशो गजचर्मैकचेलाङ्घ्रितकटीतटः ॥ १११ ॥

पावनास्त्रेवसद्योगिजनसार्थसुधाकरः ।

अनन्तसोमसूर्याग्निमण्डलप्रतिमप्रभः ॥ ११२ ॥

चिन्ताशोकप्रशमनः सर्वविद्याविशारदः ।

भङ्गविङ्गापुसन्धाता कर्ता गिरिवराकृतिः ॥ ११३ ॥

ज्ञानप्रदो मनोवासः क्षेम्यो मोहविनाशनः ।

सुरोत्तमश्चिद्रथानुः सदावैभवतत्परः ॥ ११४ ॥

सुहृदग्रेसरः सिद्धज्ञानमूद्रो गणाधिपः ।

आगमश्चर्मवसनो बाष्पितार्थफलप्रदः ॥ ११५ ॥

अन्तर्हितोऽसमानश्च देवसिंहासनाधिपः ।

विवादहन्ता सर्वात्मा कालः कालविवर्जितः ॥ ११६ ॥

विश्वातीतो विश्वकर्ता विश्वेशो विश्वकारणम् ।

योगिध्येयो योगनिष्ठो योगात्मा योगवित्तमः ॥ ११७ ॥

उंकाररूपो भगवान् विन्दुनादमयः शिवः ।

चतुर्मुखादिसंस्तुत्यश्चतुर्बर्गफलप्रदः ॥ ११८ ॥

सह्याचलगुहावासी साम्फान्मोक्षरसामृतः ।

दम्भाध्वरसमुच्छेत्ता पम्फपातविवर्जितः ॥ ११९ ॥

उंकारवाचकः शंभुः शंकरः शशिशीतलः ।

पञ्कजासनसंसेव्यः किंकरामरवत्सलः ॥ १२० ॥

नतदौर्भाग्यतूलाग्निः कृतकौतुकमङ्गलः ।

त्रिलोकमोहनः श्रीमन्निपुन्द्राङ्कितमस्तकः ॥ १२१ ॥

क्रौञ्चारिजनकः श्रीमद्गणनाथसूताश्रितः ।

अद्भुतानन्तवरदोहपरिच्छिनात्त्वैभवः ॥ १२२ ॥

ईष्ठापूर्तप्रियः शर्व एकवीरः प्रियंवदः ।

उहापोहविनिर्मुक्तं ओंकारेश्वरपूजितः ॥ १२३ ॥

रुद्राक्षवक्त्रा रुद्राक्षरूपो रुद्राक्षपङ्ककः ।

भुजगेन्द्रलसंकष्टो भुजङ्गाभरणप्रियः ॥ १२४ ॥

कल्याणरूपः कल्याणः कल्याणगुणसंश्रयः ।

सुन्दरभ्रुः सुनयनः सुललाटः सुकन्धरः ॥ १२५ ॥

विद्वज्जनाश्रयो विद्वज्जनस्तव्यपराक्रमः ।

विनीतवत्सलो नीतिस्वरूपो नीतिसंश्रयः ॥ १२६ ॥

अतिरागी वीतरागी रागहेतुर्विरागवित् ।

रागहा रागशमनो रागदो रागिरागवित् ॥ १२७ ॥

मनोमनो मनोरूपो बलप्रमथनो बलः ।

विद्याकरो महाविद्यो विद्याविद्याविशारदः ॥ १२८ ॥

वसन्तकृद्दसन्तात्मा वसन्तेशो वसन्तदः ।

प्रोवृत्कृत् प्रोवृत्कारः प्रोवृत्कालप्रवर्तकः ॥ १२९ ॥

शरणाथो शरंकालनाशकः शरदाश्रयः ।

कुन्दमन्दारपुष्पौघलसद्वायुनिषेवितः ॥ १७० ॥

दिव्यदेहप्रभाकूटसंदीपितदिगन्तरः ।

देवासुरगुरुस्तव्यो देवासुरनमस्कृतः ॥ १७१ ॥

वामाङ्गभागविलसच्छ्यामलावीक्षणप्रियः ।

कीर्त्याधारः कीर्तिकरः कीर्तिहेतुरहेतुकः ॥ १७२ ॥

शरणागतदीनार्तपरित्राणपरायणः ।

महाप्रेतासनासीनो जितसर्वपितामहः ॥ १७३ ॥

मुक्तादामपरीताङ्गा नानागानविशारदः ।

विष्णुरह्मादिवन्द्याञ्छिर्नानादेशैकनायकः ॥ १७४ ॥

धीरौदात्तो महाधीरो धैर्यदो धैर्यवर्धकः ।

विज्ञानमय आनन्दमयः प्राणमयोहृन्नदः ॥ १७५ ॥

भवान्धितरणोपायः कविर्दुःस्वप्ननाशनः ।

गौरीविलाससदनः पिशचानुचरावृतः ॥ १७६ ॥

दक्षिणाप्रेमसंतुष्टो दारिद्र्यवडवानलः ।

अद्भुतानन्तसंग्रामो डक्कावादनतंपरः ॥ १७७ ॥

प्राच्यात्रा दम्बिणाकारः प्रतीच्यात्रोत्तराकृतिः ।

उर्ध्वाद्वान्यादिगाकारो मर्मज्जः सर्वशिक्षकः ॥ १७८ ॥

युगावहो युगाधीशो युगात्रा युगनायकः ।

जङ्गमः स्थावराकारः कैलासशिखरप्रियः ॥ १७९ ॥

हस्तराजपुंगुरीकः पुंगुरीकनिभेक्षणः ।

लीलाविडम्बितवपुर्भक्तमानसमण्डितः ॥ १८० ॥

वन्दारकप्रियतमो वन्दारकवराचितः ।

नानाविधानेकरत्नसङ्कुण्डलमण्डितः ॥ १८१ ॥

निःसीममहिमा नित्यलीलाविग्रहरूपधृत् ।

चन्दनद्रवदिङ्काङ्गश्याम्पेयकुसुमाचितः ॥ १८२ ॥

समस्तभक्तसुखदः परमाणुर्महाहृदः ।

अलौकिको दुष्प्रधर्षः कपिलः कालकन्धरः ॥ १८३ ॥

कर्पूरगौरः कुशलः सत्यसन्धो जितेन्द्रियः ।

शाश्वतेश्वर्यविभवः पोषकः सुसमाहितः ॥ १८४ ॥

महर्षिनाथितो ब्रह्मयोनिः सर्वोत्तमोत्तमः ।

भूतिभारतिसंहर्ता षडूर्मिरहितो मूढः ॥ १४५ ॥

त्रिविष्टपेश्वरः सर्वहृदयान्मुजमध्यगः ।

सहस्रदलपद्मस्थः सर्ववर्णोपशोभितः ॥ १४६ ॥

पुण्यमूर्तिः पुण्यलभ्यः पुण्यश्रवणकीर्तनः ।

सूर्यमण्डलमध्यस्थश्चन्द्रमण्डलमध्यगः ॥ १४७ ॥

सद्भक्तध्याननिगलः शरणागतपालकः ।

श्वेतातपत्ररुचिरः श्वेतचामरवीजितः ॥ १४८ ॥

सर्वावयवसंपूर्णः सर्वलक्षणलम्बितः ।

सर्वमङ्गलमाङ्गल्यः सर्वकारणकारणः ॥ १४९ ॥

अमोदो मोदजनकः सर्पर्राजोत्तरीयकः ।

कपाली कोविदः सिद्धकान्तिसंबलिताननः ॥ १५० ॥

सर्वसद्गुरुसंसेव्यो दिव्यचन्दनचर्चितः ।

बिलासिनीकृतोत्साह इच्छाशक्तिनिषेवितः ॥ १५१ ॥

अनन्तानन्दसुखदो नन्दनः श्रीनिकेतनः ।

अमृतश्चिकृतवासो नित्यक्लीबो निरामयः ॥ १५२ ॥

अनपायोहनस्तदृष्टिरप्रमेयोहजरोहमरः ।

तमोमोहप्रतिहतिरप्रतर्क्योहमृतोहम्बरः ॥ १५३ ॥

अमोघबुद्धिराधार आधाराधेयवर्जितः ।

ईषणात्रयनिर्मुक्त इहामुत्रविवर्जितः ॥ १५४ ॥

ऋग्यजुःसामनयनो बुद्धिसिद्धिसमृद्धिदः ।

उदायनिधिरापूर्ण ईहिकामुष्मिकप्रदः ॥ १५५ ॥

शुद्धसन्नात्रसंविद्धी-स्वरूपसुखविग्रहः ।

दर्शनप्रथमाभासो दृष्टिदृश्याविवर्जितः ॥ १५६ ॥

अग्रगण्योहचिन्त्यरूपः कलिकल्मषनाशनः ।

विमर्शरूपो विमलो नित्यरूपो निराश्रयः ॥ १५७ ॥

नित्यशुद्धो नित्यबुद्धः नित्यमुक्तोहपराकृतः ।

मैत्र्यादिवासनालभ्यो महाप्रलयस